

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผสมผสานเข้าด้วยกัน โดยการจัดลำดับความสำคัญของการจัดการที่สังเคราะห์ขึ้นมา เพื่อยืนยันและตอบคำถามในการวิจัยตามหลักวิชาการและสมบูรณ์ที่สุด โดยการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งผู้วิจัยได้เจาะจงเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักโดยถือเกณฑ์ความเกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทานตลาดสีเขียวและระบบการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย นอกจากนี้ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัยตามขั้นตอนในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

กลุ่มตลาดสีเขียวโรงพยาบาลเชียงใหม่ อ.เชียงใหม่ จ.น่าน และองค์การบริหารส่วนตำบลเปือ อ.เชียงใหม่ จ.น่าน และเครือข่ายเกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทานตลาดสีเขียวและระบบการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักโดยการเจาะจงเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบตลาดสีเขียวปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย เก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) การจัดเวทีแลกเปลี่ยน และการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกลุ่มผู้บริหารภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิเช่น กลุ่มเกษตรกร ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มอาชีพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาลเชียงใหม่ ภาคีเครือข่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน

3.2 วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการวิจัย รูปแบบตลาดสีเขียวแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายมีวิธีดำเนินการแยกเป็น 2 ระยะ ดังรายละเอียด

ระยะที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์บริบทกลุ่มตลาดสีเขียวโรงพยาบาลเชียงใหม่

วิธีวิทยาการวิจัยในขั้นตอนนี้ คือ การศึกษาเอกสาร (Document Research) ขององค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทานตลาดสีเขียว ร่วมกับการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทานตลาดสีเขียวและระบบการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ทั้งภาคประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิเช่น กลุ่มเกษตรกร ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาลเชียงใหม่ จำนวน 20 คน ภาคีเครือข่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คนจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความถูกต้องและใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ร่วมกับการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา

ระยะที่ 2 นำข้อมูลการวิเคราะห์สถานการณ์บริบทกลุ่มตลาดสีเขียวโรงพยาบาลเชียงใหม่ปลอดภัยและพัฒนารูปแบบตลาดสีเขียวแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย

วิธีวิทยาการวิจัยในขั้นตอนนี้ คือการนำผลการวิเคราะห์ในระยะเวลาที่ 1 มาสังเคราะห์เป็นกรอบการพัฒนาารูปแบบการจัดการตลาดสีเขียวเบื้องต้นและเป็นข้อมูลนำเข้า (Input) ประกอบการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและนักวิชาการที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทานตลาดสีเขียว เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการตลาดสีเขียวแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและรับฟังความรู้จากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

3.3.1 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในระบบการผลิตและการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัย ทั้งภาคประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิเช่น กลุ่มเกษตรกร ผู้นำชุมชน โรงพยาบาลเชียงใหม่ ภาคีเครือข่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. แบบสอบถามคณะกรรมการดำเนินงานตลาดสีเขียวโรงพยาบาลเชียงใหม่ อ.เชียงใหม่ จ.น่าน

3.3.2 การทดสอบเครื่องมือ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามผู้บริโภครายที่เข้ามาใช้บริการตลาดสีเขียวแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย ซึ่งผู้วิจัยทำการทดสอบเครื่องมือ ดังนี้

1. **การทดสอบความเที่ยง (Content Validity)** ในการหาความเที่ยงของเครื่องมือ คณะผู้วิจัยได้นำเครื่องมือเสนอผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาและโครงสร้างโดยการหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC)

2. **การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)** ของแบบสอบถาม คณะผู้วิจัยได้ทำการทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด โดยนำคำตอบประเภทเรียงลำดับมาคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ Cronbach ซึ่งจะได้ค่าความเชื่อมั่นในระดับสูงแล้วนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ก่อนนำไปปฏิบัติจริง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้วางแผนการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

1. แบบสอบถาม ข้อมูลจากแบบสอบถาม การนำผลจากการวิเคราะห์แบบสอบถาม สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการอภิปรายผลข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียงและนำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้ทั้งหมด สรุปและอภิปรายผลต่อไป

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความถูกต้องและใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) สถานการณ์บริบทกลุ่มตลาดสีเขียวโรงพยาบาลเชียงใหม่ และการพัฒนารูปแบบการจัดการตลาดสีเขียวปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย ใช้การวิเคราะห์ในเชิงพรรณนาความ (Descriptive) โดยการใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) (จรัสรัตน์ ปรกแก้ว. 2547) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก จากนั้นนำเสนอข้อมูลในเชิงพรรณนาความ (Descriptive)